

Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Eğitim Platformları'nın Karşılaştırılması

E-learning and Comparison of Commonly Used E-learning Platforms

Deniz HERAND¹

Zeynep Azize HATİPOĞLU²

ÖZET

Günümüzde teknolojinin ilerlemesiyle birlikte eğitim ortamlarında büyük çaplı değişiklikler meydana gelmiştir. Bu değişiklikler çerçevesinde uzaktan eğitim (e-learning: electronic learning) kavramı ortaya çıkmıştır. Bu durum, Yüksek Öğretim Kurumları'nın çevrimiçi uzaktan eğitime büyük yatırımlar yapmak ve web tabanlı öğrenme programları geliştirmek zorunda kalmasına yol açmıştır. Bununla birlikte uzaktan eğitim sistemlerinin kullanımı sadece öğretim kurumları ile sınırlı kalmamış, aynı zamanda şirketler arasında da yaygınlaşmaya başlamıştır. Günümüzde birçok şirket, çalışanlarını eğitmek için web tabanlı öğrenme sistemlerini benimsemiş bulunmaktadır. Ayrıca, web tabanlı öğrenme sistemlerinin sunmuş olduğu sanal sınıf ortamları sayesinde şirketler, toplantı ve her türlü iletişimlerini de çevrimiçi olarak gerçekleştirebilme olanağı elde etmiştir. Bu çalışmada, e-learning platformlarının ve sanal sınıf ortamlarının kullanımına ihtiyaç duyan kurumların tercih işlemini kolaylaştırmak için, Adobe Connect, Microsoft Live Meeting ve Open Meetings platformlarının, eşzamanlı sanal sınıf araçları işbirliği, etkileşim, ders içeriklerinin sunumu ve teknolojik alt yapı yönlerinden karşılaştırması yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: E-Learning, Uzaktan Eğitim, Uzaktan Eğitim Platformları, Adobe Connect, Microsoft Live Meeting, Open Meetings

ABSTRACT

There have been many changes in the educational environment with the development of technology. The e-learning concept has been formed within the framework of these changes. It has become a necessity for most Higher Education Organizations to make huge investments in e-learning and to develop web-based learning programs. Nowadays, e-learning systems are no longer limited to educational organizations and have also become widespread within business organizations. Many companies adopt web-based learning systems with the objective to better train their employees. In addition, companies are able to conduct their meetings and online communication thanks to the virtual class environments provided by web-based learning systems. Cooperation and interaction between software allowing e-learning and platforms such as Adobe Connect, Microsoft Live Meeting and Open Meetings are compared within the scope of this work in terms of presentation of class content and technological infrastructure with the objective to help those willing to use e-learning platforms and virtual class environments.

Keywords: E-Learning, E-Learning Platforms, Adobe Connect, Microsoft Live Meeting, Open Meetings

¹Yar.Doç.Dr., Türk Alman Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümü

²Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi Almanca İşletme Enformatiği Bölümü,
zeynep-hatipoglu@hotmail.com

1. Giriş

Günümüzde klasik eğitim yöntemi yerini uzaktan eğitim sistemlerine bırakmaya başlamıştır. Özellikle internet teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte uzaktan eğitim sistemleri yaygınlaşmıştır. Uzaktan eğitim sistemlerinin geliştirilmesiyle birlikte, eğitim işleminin gerçekleştirilebilmesi için bireyler tarafından özel bir yer belirleme zorunluluğu ortadan kalkmış ve böylelikle eğitim işlemi arzu edilen her ortamda yapılabilmeye başlanmıştır. Uzaktan eğitim sistemlerinin sağladığı avantajla birlikte bireyler kendi belirledikleri mekan ve zamanlarda eğitim portallarına bağlanarak ihtiyaç duydukları eğitimleri alabilme özgürlüğünü elde edebilmektedir.

Türkiye'de günümüzde bir çok yüksek öğretim kurumu öğrencilerine uzaktan eğitim imkanı sunmaktadır. Bunun en iyi örneklerinden biri Anadolu Üniversitesi'nin sunduğu açık öğretim programlarıdır. Ayrıca birçok üniversitede açık öğretim fakültesi bulunmamasına rağmen belirli dersler uzaktan eğitim sistemi ile yapılmaktadır.

Eğitim, günümüzde yükseköğretim kurumlarında uygulanmasının yanı sıra şirketlerde de önemli bir yer tutmaktadır. Nitelikli insan gücüne duyulan ihtiyaç sonucu eğitim firmalar açısından da önemli hale gelmiştir. Değişen teknolojiye ayak uydurmak ve iş dünyası koşullarına uyum sağlamak şirketlerin başarısını doğrudan etkilediğinden, şirket içi her kademedede eğitim gerekli görülmektedir. Özellikle kurumsal şirketler eğitim konusuna önem vermekte ve eğitim için önemli bütçeler ayırmaktadır. Ayrıca teknolojinin gelişmesiyle birlikte şirketlerde toplantılar ve kurumsal görüşmeler de çevrimiçi olarak yapılmaya başlanmıştır.

Şirketlerin eğitim konusunda ve yapmış oldukları çevrimiçi görüşmelerinde başarılı olmaları öncelikle kullanılacak olan platformun doğru tespit edilmesiyle gerçekleşmektedir. Günümüzde özellikle şirket yöneticilerinin ve beyaz yakalı personelin eğitimlerinde uzaktan eğitim sistemleri yaygın olarak kullanılmaktadır. Ayrıca yöneticilerin ve beyaz yakalı personelin iletişimi için uzaktan eğitim sistemlerinin sunmuş olduğu sanal platformların kullanımı da yaygınlaşmaktadır. Firma içinde gerçekleştirilecek olan eğitim şeklinin "uzaktan eğitim" olması ve yapılacak görüşmelerin çevrimiçi sistemler üzerinden yapılması gereken durumlarda, kullanılacak olan platformun seçimi büyük önem teşkil etmektedir. Kullanılacak olan platformun hangi ihtiyaçları karşılayabileceği ve platformda bulunması gereken özelliklerin analizinin verimli bir şekilde yapılması gerekmektedir. Bu çalışmada, söz konusu analiz işlemine yardımcı olabilmek için, piyasa tarafından tanınmış ve kabul görmüş yazılım firmalarının sunduğu ilgili platformlardan Adobe Connect, Microsoft Live Meeting ve Open Meetings'in karşılaştırma işlemi gerçekleştirilmiştir.

2. E-Learning Kavramı ve Çeşitleri

2.1. E-Learning Kavramı

E-learning, farklı mekanlardaki öğrenci, öğretmen ve eğitim materyallerinin fiziksel olarak aynı ortamda bulunmasına gerek kalmadan iletişim teknolojilerinin kullanılarak bir araya getirilmesi ile oluşan eğitim faaliyetidir. E-learning, çok eskiden beri süregelen bir eğitim yöntemidir fakat internet teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla birlikte e-learning daha yaygın biçimde kullanılmaya başlanmıştır (<http://uzaktanegitim.istanbul.edu.tr/?p=6129>, Erişim Tarihi 22.12.13).

E-learning'in tarihi çok eskiye dayanmaktadır. İnternet teknolojilerinin günümüzdeki kadar yaygın olarak kullanılmadığı zamanlarda e-learning mektup aracılığı ile yürütülmüştür. Teknolojinin ilerlemesi ile günümüzde e-learning açık öğretim, özel olarak hazırlanmış ders kitapları, telekonferans uygulamaları, televizyon, radyo, bilgisayar programları aracılığı ile gerçekleştirilmektedir (Demirkıran vd., 2008).

E-learning teknolojilerinin gelişmesi ve yaygınlaşması bilgiye ulaşmada önemli kolaylıklar sağlamıştır. E-learning'in faydalarını şu şekilde sayabiliriz (<http://www.fatih.ktu.edu.tr/bolumler/boteb/KTUUZem-2/ktuuzem/RESs/uzaktaneg.swf>, Erişim tarihi 22.12.13; <http://uzaktanegitim.istanbul.edu.tr/?p=6129>, Erişim Tarihi 22.12.13):

- E-learning öğrenci merkezli bir eğitimidir.
- E-learning sayesinde çok geniş öğrenci kitlesine ulaşılabilir. Klasik eğitimden yararlanamayan, okul veya eğitim merkezlerine gitmesine engel durumu olanlara ulaşılmasını sağlar.
- Aynı materyal ile daha geniş bir kitleye ulaşmayı sağladığı için e-learning daha ekonomiktir.
- Öğrenme zamanına öğrencinin karar vermesine olanak sağlar.
- İnternet destekli sunulan hizmetlerde internetin olduğu her ortamdan eğitime ulaşılabilir.
- Eğitime ve bilgiye istenildiği zaman tekrar ulaşılabilme imkanını sağladığı gözlemlenmektedir.
- Öğrenciye kendi öğrenme hızında istediği koşullarda istediği gibi öğrenme imkanı sağlamaktadır.

2.2. E-Learning Çeşitleri

Günümüzde uzaktan eğitim web tabanlı yapılmaktadır. İnternet veya intranet teknolojileri kullanılarak eşzamanlı (senkron) veya eşzamansız (asenkron) olmak üzere iki farklı şekilde yürütülmektedir (<http://www.fatih.ktu.edu.tr/bolumler/boteb/KTUUZem-2/ktuuzem/RESs/uzaktaneg.swf>, Erişim Tarihi 22.12.13).

Eşzamanlı (senkron) eğitim: Eğitimci ve öğrencinin fiziksel olarak farklı mekanlarda bulunurken internet teknolojileriyle çevrimiçi olarak bir araya gelerek eğitimin yapılmasıdır. Eğitimci ve öğrencinin çevrimiçi olarak aynı anda buldukları ortama sanal sınıf denilmektedir. Eş zamanlı eğitim olanaklarına, sanal sınıf uygulamaları, sohbet (chat) odaları, ekran paylaşımı, etkileşimli beyaz tahta uygulamaları, sesli ve görüntülü görüşme (video konferans) uygulamaları, ortak tarayıcı penceresi gibi araçlar sayılabilmektedir (<http://www.fatih.ktu.edu.tr/bolumler/boteb/KTUUZem-2/ktuuzem/RESs/uzaktaneg.swf>, Erişim Tarihi 22.12.13).

Eş zamanlı eğitimde, eğitimci öğrencilerine veya öğrenciler eğitimcilerine anlık olarak soru sorup yanıtlarını alabilmekte, böylelikle anlaşılmayan kısımların daha detaylı açıklanması sağlanabilmektedir. Eş zamanlı eğitimde öğrenciler direkt eğitimciden öğrenme imkanı elde etmektedir. Eğitim süreci öğrencinin kendi kendine gerçekleştirmediği ve önceden yüklenen materyallerden sağlanmayıp, gerçek bir sınıftaymış gibi yapılabilmektedir. Bu açıdan ele alındığında eş zamanlı eğitimin öğrenme üzerinde pozitif bir etkisinin bulunduğu söylenebilir.

Eşzamansız (asenkron) eğitim: Öğrencilerin daha önceden hazırlanmış olan ders materyallerine istedikleri zaman ulaşarak ve kendi eğitim planlarını oluşturarak, kendi kendilerine eğitim alabildikleri eğitim şeklidir. Eşzamanlı eğitimde olduğu gibi eğitimci ve öğrenci aynı anda çevrimiçi olarak buluşmamaktadır. Öğrenciler daha önceden eğitimci tarafından hazırlanan ders notları, ders anlatım videoları gibi materyallere istedikleri zamanda ulaşarak eğitim alma işlemini gerçekleştirebilmektedir (<http://en.wikipedia.org/wiki/E-learning>, Erişim Tarihi 22.12.13).

Bu sistemin en önemli avantajlarından biri ders notlarına istenildiği zaman ve istenildiği sürece ulaşılabilmesidir. Böylelikle anlaşılmayan bölümler tekrar edilebilmektedir.

Açıklanan iki şekilde de yürütülebilen e-learning çeşitlerinin her biri birçok avantajı ve dezavantajı barındırmaktadır. Hazırlanmış olan eğitim programı hem eşzamanlı hem de eşzamansız şekilde uygulandığı zaman başarı oranı artabilmektedir. Bu şekilde yürütülen bir eğitim programında öğrenciler hem eğitimcilerle soru sorarak gerçek bir sınıftaymış gibi eğitim imkanı bulabilmekte ve sormak istedikleri sorulara cevap alabilmekte, hem de yüklenen ders notları veya videolardan dersleri istedikleri kadar takip ederek öğrenemedikleri bölümleri tekrar etme imkanı bulabilmektedir.

Uzaktan eğitimde eğitim tamamlandıktan sonra öğrencinin ne kadar öğrenmiş olduğunu ve başarısını çevrimiçi sınavlar düzenleyerek ölçmek mümkündür. Bu sayede günümüzde artık birçok kuruluş e-learning sistemiyle ders vermekte ve uyguladıkları çevrimiçi sınavda başarılı olan öğrencilerine sertifika vermektedir. Ayrıca birçok şirketin de e-learning sistemlerini kullanarak çalışanlarına eğitim ve sertifika verdiği görülebilmektedir. Bununla birlikte şirketler sanal sınıf ortamlarının sunmuş olduğu imkanlar ile toplantı yapmakta ve çalışanlar arasındaki iletişimi de sağlayabilmektedir. Bu noktadaki önemli konu ihtiyaçları karşılayabilecek doğru platformun kullanılması ve taleplere cevap alınabilmesidir. Bu çalışma kapsamında, kurumlara e-learning platformu seçimi konusunda yardımcı olabilmek için uzaktan eğitim imkanı sağlayan Adobe

Connect, Microsoft Live Meeting ve Open Meetings platformlarının karşılaştırılması gerçekleştirilmektedir. Özellikle ifade edilen platformların karşılaştırılmasının sebebi, önde gelen büyük yazılım firmalarının ürünleri olmaları ve piyasada sık kullanılmalarıdır.

3. E-Learning Platformlarının Karşılaştırılması

Daha önce de belirtildiği gibi günümüzde e-learning çok sık kullanılan bir eğitim yöntemi haline almıştır. Bu yöntemin kullanılmaya karar verildiği durumlarda, ihtiyaçlara cevap verebilecek doğru platformunun seçilebilmesi büyük önem teşkil etmektedir. Bunun için öncelikle platformlara yönelik taleplerin belirlenmesi gerekmektedir.

E-learning platformlarında kullanılan sanal sınıf ortamları günümüz iş dünyasında sadece eğitim için kullanılmamaktadır. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte e-işbirliği kavramı ortaya çıkmaya başlamıştır. E-işbirliği kavramı, sanal bir ortamda öğrenilen her türlü grup şeklindeki öğrenmeyi kapsamaktadır. E-işbirliği çevrimiçi eğitimin yanı sıra kurumsal görüşme ve toplantılarda da kullanılmaya başlamıştır. E-learning platformlarında bulunan sanal sınıf araçlarının, sesli ve görüntülü etkileşim, sohbet, masa üstü ve uygulama paylaşımı, beyaz tahta gibi uygulamaları ile farklı yerlerdeki bireylere ortak çalışma imkanı sağlamaktadır. Bu sebeple sanal sınıflar e-işbirliği çalışmalarında da oldukça tercih edilmektedir (Çınar vd., 2011).

Bu bölümde, iş dünyasında e-learning konseptine yönelik olarak kullanım gören Adobe Connect, Microsoft Live Meeting ve Open Meetings platformlarının karşılaştırılması işlemi yürütülmüştür.

Adobe Connect

Adobe Connect farklı mekanlardaki kullanıcıların internet üzerinden iletişimini sağlayan, uzaktan eğitim ve sanal toplantı yapılmasını sağlayan bir platformdur. Ulaşılması ve kullanılması oldukça kolay bir platformdur. Herhangi bir program indirmeye gerek kalmadan internet tarayıcısı üzerinden her yerden kolayca sisteme erişim sağlanmaktadır. Adobe Connect platformuna mobil cihazlardan bağlanmak da mümkündür (<http://www.adobe.com/tr/products/adobeconnect.html>, Erişim Tarihi 22.12.13).

Adobe Connect ile sanal toplantı düzenlenebilmekte, sanal sınıflarda uzaktan eğitim gerçekleştirilebilmekte, öğrenme müfredatı oluşturarak hazırlanan ders içerikleri yüklenebilmekte ve öğrencilerin müfredata ulaşımı takip edilebilmektedir. Ayrıca platformda sesli ve görüntülü iletişim, video ve dosya paylaşımı, yazılı olarak mesajlaşma, masaüstü paylaşımı ve beyaz tahta uygulaması ile çizimli anlatımlar yapma imkanı bulunmaktadır. Bunların yanında platform, sınav hazırlama özelliği ile yapılan eğitimi takip etme imkanı sunmaktadır (Erturan, vd, 2012).

Adobe Connect ile 1500 kişilik bir katılımcı kitlesine seminer verilebilmektedir. Ayrıca platform verilen seminerleri kaydetme ve sonradan tekrar yayınlama imkanı sunmaktadır (Çınar vd, 2011).

Adobe Connect platformunun sunduğu imkanlar kısaca maddeler halinde şu şekilde sıralanabilir:

- Her yerden kolay ulaşım imkanı sağlanmaktadır.
- Katılımcılara, sesli ve görüntülü iletişim imkanının yanı sıra, mesajlaşma olanağı sunulmaktadır.
- Video, dosya paylaşımı ve hangi kullanıcıların dosyaya erişebileceğini belirleme olanağı bulunmaktadır. Sadece paylaşım modülünün desteklediği dosyalar platformda paylaşılmaktadır. Desteklenmeyen formattaki dosyalara erişim, dosya paylaşım modülü sayesinde yapılmaktadır. Bu modül dosyaların platforma yüklenerek kullanıcılar tarafından indirilmesini sağlamaktadır.
- Word, Excel, Powerpoint, Acrobat Reader ve resim dosyaları desteklenmektedir.
- Eğitim düzenlenebilmektedir.
- Toplantı ve sunum yapma imkanı bulunmaktadır.
- 1500 kişiyle aynı anda iletişime geçme imkanı sağlanmaktadır.
- Verilen eğitim ve toplantıların kayıt altına alınması ve daha sonra da bu kayıtlara erişim imkanı sunulmaktadır.
- Platformda, bilgisayar ekranı (uzak masaüstü uygulaması) paylaşımı ve beyaz tahta uygulaması ile iletişim gerçekleştirilerek, çizerek anlatım imkanı bulunmaktadır.
- Platform, yapılan eğitimlerin geri bildirimlerinin takiplerini sınav hazırlama sistemi ile ölçme imkanı sağlamaktadır.

Microsoft Live Meeting

Microsoft Live Meeting internet üzerinden konferans, toplantı ve uzaktan eğitim yapılmasına olanak veren bir uygulamadır. Yüksek ses kalitesine ve çoklu kamera görüşme olanağına sahip, görüntülü ve yazılı bir konferans programıdır. İnternet erişiminin olduğu her yerde kullanılması mümkün ve kolaydır. Adobe Connect'te bulunan mobil erişim Microsoft Live Meeting'te bulunmamaktadır (<http://office.microsoft.com/en-us/live-meeting-help/microsoft-office-live-meeting-2007-version-product-overview-HA010241520.aspx>, Erişim Tarihi 22.12.13).

Aynı anda 1250 kişi kapasitesine sahip olan programın en büyük özellikleri arasında Power Point sunusu yaptırma, anında Notepad, Word belgesi gibi Microsoft tarafından üretilen tüm materyallerin eksiksiz kullanılması yer almaktadır. Ayrıca Explorer ile uyumlu bir programdır (Çınar vd, 2011).

Programın önemli bir özelliği ise dil sorununun olmamasıdır. Tüm dünya dillerine uygun olarak tasarlanmıştır.

Dosya gönderimine izin veren program gönderilen dosyaların virüs taramalarını otomatik olarak yapmaktadır. Ayrıca konferansın verildiği sınıfa bir şifreleme yaparak sadece şifreyi bilenlerin katılmasına imkan vermektedir. Bu gibi ufak ayrıntılarla program daha güvenilir hale getirilmiştir (<http://www.uerkal.com/posts/livemeeting.aspx> Erişim Tarihi 22.12.13; <http://www.oguzbor.com/microsoft-office-live-meeting/>, Erişim Tarihi 22.12.13).

Düzenlenen konferansların kayıt altına alınma özelliği vardır. Böylece yapılan toplantı veya konferanslara sonradan erişim de mümkün olmaktadır.

Microsoft Live Meeting Platformu, Adobe Connect'in de sunmuş olduğu beyaz tahta, masaüstü paylaşımı, sesli ve görüntülü görüşme, canlı sohbet desteği, tarayıcı paylaşımı gibi imkanları sunmaktadır. Fakat Adobe Connect'in desteklediği mobil aygıt destekleme, uygulama paylaşımı gibi imkanları sunmamaktadır (http://en.wikipedia.org/wiki/Microsoft_Office_Live_Meeting, Erişim Tarihi 22.12.13). Microsoft Live Meeting platformunun sunduğu avantajlar aşağıdaki şekilde listelenebilir:

- Görüntülü, yazılı ve sesli iletişim imkanı sunmaktadır.
- Çoklu kamera desteği bulunmaktadır.
- Katılımcı listeleri görüntülenebilir ve katılımcılardan anlık geri bildirim alma imkanı bulunmaktadır.
- Sunucuya yazılı soru ileme imkanı bulunmaktadır.
- Katılımcılar arası anlık haberleşme imkanı bulunmaktadır.
- Aynı anda birden fazla kişinin sunum yapmasına olanak sağlamaktadır.
- Toplantı, seminer veya sunumların kayıt altına alınarak sonradan paylaşılmasına olanak sağlanmaktadır.
- Canlı anket oluşturma ve anket sonuçlarını paylaşma özelliği sunmaktadır.
- Masaüstü paylaşımı, beyaz tahta gibi uygulamaları desteklemektedir.
- Ses ve kamera görüntüsü aktarımı, dosya aktarımı ve bu aktarımlarda virüs taraması yapma özelliği bulunmaktadır.
- Çevrimiçi olarak Powerpoint sunumu yapılmasına ve Microsoft tarafından sunulan tüm materyallerin eksiksiz kullanımına olanak sağlamaktadır.
- Aynı anda 1250 kişilik katılımcı kapasitesi bulunmaktadır.
- Dil desteği ve çeviri gibi özellikleri bulunmaktadır.

Open Meetings

Open Meetings açık kaynak kodlu bir video konferans ve ortak çalışma platformudur. Tarayıcı üzerinde çalışmaktadır ve ücretsiz bir yazılımdır. Open Meetings, Adobe Connect'in sağladığı olanakların birçoğunu sağlaması ve ücretsiz bir yazılım olması sebebiyle Adobe Connect'e bir alternatif olarak görülmektedir.

Open Meetings'te, Adobe Connect ve Microsoft Live Meeting'te olduğu gibi kullanıcı sınırı bulunmamaktadır. Yüksek yazılım maliyetlerinin olmaması ve sınırsız sayıda kullanıcıyla aynı anda sanal sınıfta görüşme imkanı tanınmasıyla diğer iki programın önüne geçmektedir (<https://code.google.com/p/openmeetings/>, Erişim Tarihi 22.12.13).

Daha önce bahsedilen diğer iki programda olduğu gibi sesli ve görüntülü iletişim, beyaz tahta uygulaması, uzak masaüstü, doküman ve ekran paylaşımı, kullanıcılar arası sohbet özelliği gibi birçok özelliği Open Meetings yazılımı da sağlamaktadır (Şen vd., 2010).

Ayrıca karşılaştırması yapılan diğer yazılımlarda olduğu gibi Word, Powerpoint, Excel, Acrobat Reader ve resim dosyalarını desteklemektedir.

Open Meetings yazılımının anlatılan diğer yazılımlara göre olumsuz olarak nitelendirilebilecek taraflarından biri sadece belli türdeki dosyaların paylaşımının yapılmasına olanak sağlamasıdır. Bu dosya türleri şunlardır (Erturan vd., 2012): .doc, .docx, .xls, .xlsx, .ppt, .pptx, .pdf, .jpg, .jpeg, .png, .gif, .txt, .psd, .bmp, .ico, .tiff, .tga, .xcf, .wpg, .tff, .pcd, .pcds, .ps, .svg, .dpx, .exr, .odp, .odt, .sxw, .wpd, .rtf, .ods, .sxc, .sxi.

Programda çoklu dil desteği bulunmaktadır. Ayrıca yeni dil tanımlama desteği sayesinde içerisinde bulunmayan bir dili programa tanımlamak mümkündür.

Open Meetings programı Microsoft Live Meeting gibi mobil desteğe sahip değildir. Mobil destek özelliği ile Adobe Connect bu iki programın önüne geçmektedir.

Open Meetings'te diğer programlarda olduğu gibi yapılan toplantıların kayıt altına alınma ve paylaşılma imkanı bulunmaktadır. Kısaca özelliklerini maddeleştirmek gerekirse (<http://openmeetings.apache.org/>, Erişim Tarihi 22.12.13):

- Sınırsız sayıda kullanıcının sisteme erişebilme ve aynı anda toplantı, eğitim ve konferans düzenleyebilme imkanı bulunmaktadır.
- Açık kaynak kodlu bir yazılımdır. Ücretsizdir.
- Dosya paylaşımı belirli uzantıya sahip olan dosyalarla sınırlandırılmıştır.
- Mobil desteğe sahip değildir.
- Yedekleme ve dil düzenleme modülü bulunmaktadır.
- Word, Excel, Powerpoint, Acrobat Reader ve resim dosyalarını desteklemektedir.
- Beyaz tahta, masaüstü paylaşımı, sesli ve görüntülü görüşme, ortak mesajlaşma, kişisel mesajlaşma imkanı sunmaktadır.
- Video ve ses aktarımına olanak tanımaktadır.
- Toplantı kaydı ve paylaşımı özelliği bulunmaktadır.
- Özel ve genel toplantı odalarına sahiptir.

Bu aşamaya kadar açıklanan üç platformun özelliklerinin belirli kriterler altında karşılaştırması işlemi Tablo 1'de gösterildiği şekilde özetlenmiştir.

Tablo 1: Özet olarak karşılaştırılan platformlar ve özellikleri. (Çınar vd., 2011)

Platform	Adobe Connect	Microsoft Live Meeting	OpenMeetings
Özellik			
Kullanıcı kapasitesi	1500	1250	Sınırsız
Sesli ve görüntülü iletişim	Var	Var	Var
Beyaz tahta uygulaması	Var	Var	Var
Dosya gönderimi	Var	Var	Belirli dosyalar için var
Sohbet desteği	Var	Var	Var
Masaüstü paylaşımı	Var	Var	Var
Uygulama paylaşımı	Var	Var	Yok
Mobil destek	Var	Yok	Yok
Kayıt imkanı	Var	Var	Var

4. Sonuç ve Değerlendirme

Bu çalışmada uzaktan eğitim ile ilgili kısa bir bilgilendirme ve uzaktan eğitim ile sanal sınıf imkanı sağlayan üç farklı platformun açıklaması ve karşılaştırılması işlemi yer almıştır. Karşılaştırma işlemi yürütülen platformlar, piyasada önde gelen büyük yazılım firmalarının geliştirdikleri ve gene piyasada sık kullanım gören ürünler arasından seçilmiştir.

Uzaktan eğitim sistemlerinin eğitim ve iş alanında kullanılması birçok kolaylığı sağlamaktadır. Büyük önem verilmesi gereken konulardan biri asıl ihtiyaç duyulan sistemin kurulması ve kullanılabilmesidir. Günümüzde birçok kurum uzaktan eğitim platformlarını kullanarak, seminer ve toplantılar yapmaktadır. Bu açıdan kullanılacak olan platformun seçiminde rol oynayacak kriterlerin, kullanıcılar için gerekli olan özelliklere göre en başından belirlenmesi ve sistemin devreye sokulmadan önce denemelerin yapılması gerekmektedir. Satın alınacak olan platformun analizinin iyi yapılmaması ciddi maddi kayıplara yol açabilmektedir. Ayrıca sistemin kullanılmaya başlanmadan önce kullanıcılara doğru olarak aktarılması, kullanıcıların sistemi verimli bir şekilde kullanmasını sağlayabilmektedir.

Sonuç olarak, uzaktan eğitim platformlarına ihtiyaç duyan kurum ve kişilerin bu yöndeki seçim süreçlerinde, bu çalışma ile birlikte hız kazanabilmeleri ve ihtiyaç duydukları en doğru platformu seçebilmeleri hedeflenmiştir.

Kaynakça

ÇINAR M., TÜZÜN H., YILDIRIM D., AKINCI A., KALAYCI E., BİLGİÇ H. G. ve YÜKSEL Y., (2011), Uzaktan Eğitimde Kullanılan Eş Zamanlı Sanal Sınıf Araçlarının Karşılaştırılması, Akademik Bilişim Konferansları, Bildiri 198

DEMİRKIRAN V. ve SİLAHTAROĞLU G., (2008), Uzaktan Eğitim; Ne Zaman, Nasıl? Akademik Bilişim Konferansları, Bildiri 55

ERTURAN, Y. N., ÇEVİK, R., GÜREL, N. A. ve ÇAĞILTAY K. Ç.,(2012), Eğitimde Webinar (Sanal Sınıf) Kullanımı: Ticari (Adobe Connect) ve Açık Kaynak (OpenMeetings) Webinar Uygulamalarının Karşılaştırılması, Akademik Bilişim Konferansları, Bildiri 107

<http://www.adobe.com/tr/products/adobecconnect.html> (Erişim Tarihi 22.12.2013)

<http://code.google.com/p/openmeetings/> (Erişim Tarihi 22.12.2013)

<http://en.wikipedia.org/wiki/E-learning> (Erişim Tarihi 22.12.2013)

http://en.wikipedia.org/wiki/Microsoft_Office_Live_Meeting (Erişim Tarihi 22.12.2013)

www.livemeeting.com (Erişim Tarihi 22.12.2013)

<http://office.microsoft.com/en-us/live-meeting-help/microsoft-office-live-meeting-2007-version-product-overview-HA010241520.aspx> (Erişim Tarihi 22.12.2013)

<http://openmeetings.apache.org/> (Erişim Tarihi 22.12.2013)

<http://www.oguzbor.com/microsoft-office-live-meeting/> (Erişim Tarihi 22.12.2013)

<http://ue.nevsehir.edu.tr/tr/uzaktan-egitim-nedir> (Erişim Tarihi 22.12.2013)

<http://www.uerkal.com/posts/livemeeting.aspx> (Erişim Tarihi 22.12.2013)

<http://uzaktanegitim.istanbul.edu.tr/?p=6129> (Erişim Tarihi 22.12.2013)

KTU Uzaktan Eğitim Merkezi

<http://www.fatih.ktu.edu.tr/bolumler/boteb/KTUUZem-2/ktuuzem/RESs/uzaktaneg.swf> (Erişim tarihi 22.12.2013)

ORAL B. ve KENANOĞLU R.,(2012), Web Tanlı Uzaktan Eğitim Sistemlerinin Öğrenci Başarısına ve Bilgisayara Yönelik Tutumlarına Etkisi, Ejedus Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi, Sayı 2

Resmi Adobe Connect Ürünü Bloğu <http://blogs.adobe.com/adobeconnect/> (22.12.2013)

ŞEN B., ATASOY F. ve AYDIN, N.,(2010), Düşük Maliyetli Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemi Uygulaması, Akademik Bilişim Konferansları, Bildiri 39

ÜNSAL H., (2005) Web Destekli Eğitim, Elektronik Öğrenme ve Web Destekli Öğretim Programlarındaki Çeşitli Ders Modelleri. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 379(388).

YILMAZ, Y.,(2012), Knowledge Management in E-Learning Practices, TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology –April, volume 11 Issue 2